

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien nuorten vaikuttajaryhmän valintatapaa

Yhteinen kirkkoneuvosto 27.8.2026 § 245
517/00.00.04/2024

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Forsén Stefan

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää
1) merkitä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi.
2) todeta asian loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Käsittelyn aikana käytettiin neljä puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Taustaa

Valtuutetut Salla Merikukka, Suvi Kukkonen, Siiri Tuovila ja Lauri Grünthal ovat jättäneet valtuustoaloitteen 11.11.2024. Valtuustoaloite kokonaisuudessaan kaikkine perusteluineen on liitteenä.

Aloitteen keskeinen sisältö on se, että seurakuntayhtymä selvittäisi miten nuorten oma näkemys saataisiin seuraavalla kerralla seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajaryhmää asettaessa paremmin esille, ja muuttaa seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajan valintatapaa vastaamaan tätä. Tämä tarkoittaa aloitteen mukaan erilaisten käytäntöjen kartoittamista muista seurakuntayhtymistä sekä erilaisten vaihtoehtojen selvittämistä myös toisaalta konsultoimalla esimerkiksi eri asiantuntijatahoja nuorten osallisuuden kentältä, sekä tarvittavien kirjausmuutosten esittämistä hallintosääntöön yhteiselle kirkkovaltuustolle.

Vastaus aloitteeseen

Nuorten vaikuttajaryhmää koskevat säännökset sisältyvät Helsingin seurakuntayhtymän hallintosääntöön.

Hallintosäännön kehittäminen on edennyt vaiheittain vuosien 2025 ja 2026 aikana. Nuorten vaikuttajaryhmän valintatavan uudistamisen taustalla olivat käytännössä havaitut haasteet voimassa olleessa valintamenettelyssä sekä nuorten itsensä esittämät kehittämistarpeet.

Syksyllä 2024 vaikuttajaryhmään ehdotettiin hallintosäännön mukaisesti kahta jäsentä kustakin rovastikunnasta sekä lisäksi enintään kahta jäsentä seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön piiristä. Lääninrovasti pyysi valtuuston toimikauden ensimmäisenä vuonna toteutettavaa vaikuttajaryhmän valintaa varten kunkin rovastikunnan seurakunnan nuorten vaikuttajaryhmää nimeämään ehdokkaansa oman rovastikuntansa edustajaksi. Ehdotusten pohjalta rovastikunnan valtuutetut nimesivät rovastikunnan ehdokkaat seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajaryhmän jäseniksi. Seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön

piiristä nimettävien ehdokkaiden nimeämisestä vastasi yhteisen seurakuntatyön johtaja.

Vaalinvalmistelijat tekivät rovastikuntien sekä yhteisen seurakuntatyön johtajan ehdotusten pohjalta esityksen nuorten vaikuttajaryhmän kokoonpanoksi ja luovuttivat sen kirkkoneuvoston asiaa valmistelevalle viranhaltijalle eli hallintojohtajalle.

Yhteinen kirkkoneuvosto nimitti ryhmän jäsenet toimikaudelle 1.1.2025-31.12.2026 kokouksessaan 28.11.2024. Valintaprosessissa huomioitiin ehdokkaudet rovastikunnittain sekä sukupuolikiintiöiden toteutuminen.

Yhteinen kirkkoneuvosto totesi aloitteeseen liittyvässä lähetekeskustelussaan 12.12.2024, että käytäntö oli osoittanut nuorten vaikuttajaryhmän yllä mainitun valintaprosessin monimutkaiseksi ja osin myös haasteelliseksi. Samalla todettiin, että aloitteessa esitetyt näkökohdat sisälsivät tärkeitä avauksia prosessin yksinkertaistamiseksi sekä nuorten oman äänen vahvistamiseksi valintamenettelyssä. Tämän vuoksi päätettiin, että aloitteeseen annetaan vastaus vasta hallintosäännön uudistustyön valmistuttua.

Viimeisimmän hallintosäännön päivityskierroksen valmistelu käynnistyi yhteisessä kirkkoneuvostossa ja yhteisessä kirkkovaltuustossa käydyillä keskusteluilla hallintosäännön kehittämistarpeista syksyllä 2025. Valmistelun keskeisiin teemoihin kuului alusta lähtien myös nuorten vaikuttajaryhmän valintatavan uudistaminen yhdessä toimivallan jaon, henkilövalintaprosessien sekä toimielinten roolien selkeyttämisen kanssa.

Nuorten vaikuttajaryhmän valintatavan uudistamista valmisteltiin osana hallintosäännön kokonaisuudistusta yhteisen kirkkoneuvoston linjausten pohjalta sääntötyöryhmän valmisteluryhmässä sekä sääntötyöryhmässä vuoden 2026 aikana. Valmistelun tavoitteena oli kehittää valintamenettelyä ja vahvistaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia seurakuntayhtymän päätöksenteossa. Myös nuorten vaikuttajaryhmä osallistui aktiivisesti valmisteluun. Valintatavan muutosta käsiteltiin nuorten vaikuttajaryhmässä 17.3.2025, 22.4.2025 ja 8.9.2025, ja ryhmän esittämät parannusehdotukset otettiin huomioon hallintosäännön valmistelussa.

Sääntötyöryhmä hyväksyi hallintosäännön lopullisen ehdotuksen 24.4.2026, minkä jälkeen asia eteni päätöksentekoon. Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi seurakuntayhtymän uuden hallintosäännön 17.6.2026 § 54, ja uusi hallintosääntö tuli voimaan 1.8.2026.

Uudessa hallintosäännössä nuorten vaikuttajaryhmän valintaa ja kokoonpanoa koskevaa sääntelyä (8 luku 1 §) täsmennettiin siten, että jokaisesta seurakunnasta valitaan ryhmään yksi varsinainen jäsen. Valinta tehdään seurakuntien omissa vaikuttajaryhmissä ja vahvistetaan yhteisessä kirkkoneuvostossa (4. luvun 8.1 § kohta 25). Kiintiöitä ei katsottu tarpeellisiksi sisällyttää sääntelyyn. Muutoksella varmistetaan tasapuolinen edustus sekä selkeä ja yhtenäinen menettely.

Vaikuttajaryhmän jäsenyyden kriteerit on haluttu pitää entiseen tapaan mahdollisimman joustavina. Jäsenyyteen riittää, että henkilö on alle 29-vuotias konfirmoitu kirkon jäsen. Näin ollen jäsenyyttä ei menetä esimerkiksi seurakuntaa vaihtaessaan.

Koska kyse on seurakuntayhtymän perustamasta vaikuttamistoimielimestä, josta ei säädetä lainsäädännössä, ei ryhmän valinnassa edellytetä tasa-arvolain julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta annettua sääntelyä. Tämä on ollut nuorten itsensä esittämä vahva toive, jotta sukupuolten moninaisuus voidaan

huomioida tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi nuoret ovat korostaneet, että ryhmän kokoonpanon tulisi heijastaa mahdollisimman laajasti nuorten moninaisuutta.

Nuorten vaikuttajaryhmän valintaa ja kokoonpanoa koskevat sääntömuutokset vastaavat aloitteessa esiin nostettuihin kehittämistarpeisiin. Muutokset selkiyttävät valintaprosessia, vahvistavat nuorten omaa vaikutusmahdollisuutta jäsenten nimeämisessä sekä turvaavat jokaisen seurakunnan nuorten äänen kuulumisen seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajaryhmässä. Uusi valintatapa otetaan käyttöön seuraavalla toimikaudella 1.1.2027-31.12.2028.

1.8.2026 voimaan astuneessa uudessa hallintosäännössä nuorten vaikuttajaryhmää koskevat asiat on kuvattu seuraavasti (luku 8):

1 § Toimikausi ja kokoonpano

Seurakuntayhtymässä toimii nuorten vaikuttajaryhmä, jonka valinnan vahvistaa kirkkoneuvosto. Kunkin seurakunnan vaikuttajaryhmä valitsee yhden jäsenen seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajaryhmään. Vaikuttajaryhmän toimikausi on kaksi kalenterivuotta.

Vaikuttajaryhmän jäsenten on oltava alle 29-vuotiaita, konfirmoituja ja Helsingin seurakuntayhtymään kuuluvan seurakunnan jäseniä.

Vaikuttajaryhmän jäsen voi toimia samanaikaisesti myös seurakunnan nuorten vaikuttajaryhmän jäsenenä. Vaikuttajaryhmän jäsenet valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vaikuttajaryhmä laatii itselleen työjärjestyksen, jonka kirkkoneuvosto vahvistaa.

2 § Tarkoitus

Vaikuttajaryhmän tarkoituksena on varmistaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet seurakuntayhtymän asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa.

3 § Tehtävät

Vaikuttajaryhmän tehtävänä on

- vaikuttaa asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon;
- osallistua yhteisten palvelujen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen;
- tarkastella yhteisiä palveluja nuorten näkökulmasta;
- tehdä aloitteita ja ehdotuksia kirkkoneuvostolle;
- tehdä aloitteita ja ehdotuksia yhteiselle seurakuntatyölle.

4 § Puhe- ja läsnäolo-oikeus kirkkoneuvoston kokouksissa

Vaikuttajaryhmä nimeää keskuudestaan yhden jäsenen, jolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kirkkoneuvoston kokouksissa kirkkoneuvoston niin päättäessä.

5 § Kokoukset

Vaikuttajaryhmän kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja, joka määrää kokoontumisen ajan ja paikan. Vaikuttajaryhmä voi myös etukäteen vahvistaa itselleen kokousaikataulun.

Vaikuttajaryhmän kokouksista laaditaan muistio, joka toimitetaan tiedoksi kirkkoneuvostolle.

Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi seurakunnan on asetettava nuorten vaikuttajaryhmä ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vaikuttajaryhmä voi olla usean seurakunnan yhteinen. Vaikuttajaryhmän tehtävänä on vaikuttaa asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon sekä osallistua seurakunnan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Vaikuttajaryhmään valittavien tulee olla konfirmoituja alle 29-vuotiaita seurakunnan jäseniä.

Hallintosäännön muutos vastaa aloitteessa esitettyihin toiveisiin, eikä aloite sen vuoksi anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tässä vaiheessa tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia. Vaikutustenarvioinnit on tehty hallintosäännön uudistamistyön yhteydessä.

Hallintosääntömuutoksessa on muutettu nuorten vaikuttajaryhmän valintatapaa ja kokoonpanon määräytymistä. Muutokset on tehty nuorten omasta aloitteesta ja muutosten tavoitteena on ollut vahvistaa nuorten osallisuutta sekä mahdollistaa esimerkiksi vaikuttajaryhmän jäsenyys siinäkin tilanteessa, että helsinkiläisen seurakunnan toiminnassa mukava nuori ei olisi kirjoilla Helsingissä tai hänen seurakunta vaihtuisi kesken kauden. Muutoksella on siis myönteisiä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin.

Toimivallan perusteet

Kirkkolaki 3 luku 7 §

Kirkkojärjestys 10 luku 5 §

Lisätiedot

hallintojohtaja Juha Silander, juha.silander@evl.fi

johtava juristi Saara Haukipuro, saara.haukipuro@evl.fi

Jakelu

Valtuustoaloitteen allekirjoittajat